

13 oktober 1977: Terroristen kapen Lufthansa-toestel

[Achtergrond](#) - 13 oktober 2017 - Auteur: Wiebke Pittlik

Op 13 oktober 1977, vandaag 40 jaar geleden, kaapt vier terroristen een Lufthansa-Boeing die toeristen van Mallorca naar Frankfurt bracht. Ze eisten de vrijlating van gevangenen leden van de Rote Armee Fraktion (RAF). Vier dagen en meerdere tussenstops later bestormde een Duitse anti-terreureenheid het vliegtuig in het Somalische Mogadishu, met succes. De kaping was een van de dramatische ontwikkelingen in wat nu de Duitse herfst wordt genoemd.

De vier kapers, twee mannen en twee vrouwen van het Volksfront voor de Bevrijding van Palestina, wilden de eisen van de ontvoerders van werkgeversvoorzitter en zakenman Hanns Martin Schleyer kracht bij zetten. Schleyer was al meer dan een maand in handen van de RAF. De RAF eiste de vrijlating van elf gevangenen leden, maar de regering van kanselier Helmut Schmidt weigerde op de eisen in te gaan. Ze weerhield de familie van de zakenman er bovendien van losgeld te betalen.

Ook na de kaping van het vliegtuig bleef Helmut Schmidt bij zijn weigering te onderhandelen over de vrijlating van gevangenen. De staat is niet te chanteren, bleef zijn uitgangspunt. De Landshut, zoals het toestel heette, vloog naar Rome, toen door naar Cyprus en daarna naar Dubai, waar het toestel met de ruim tachtig passagiers en vijf bemanningsleden drie dagen in de brandende zon stond. Onder de gegijzelden waren volgens krantenberichten uit die tijd ook drie Nederlanders.

Nadat de kapers hadden gedreigd passagiers dood te schieten, werd het vliegtuig bijgetankt en vloog het naar Aden in Zuid-Jemen, met een toestel met het Duitse anti-terreurcommando GSG-9 in zijn kielzog. Na een nachtelijke noodlanding naast de landingsbaan in Aden, mocht de piloot het toestel verlaten om het te inspecteren. Hij bleef een uur weg, en werd bij terugkomst direct doodgeschoten.

Het vliegtuig, met alleen nog de co-piloot aan het stuur, vloog door naar Mogadishu in Somalië. Daar stelden de kapers een ultimatum. Als de RAF-gevangenen in Stuttgart niet zouden worden bevrijd, zouden ze het vliegtuig opblazen. De passagiers werden met alcohol overgoten en de explosieven werden voorbereid. Met smoezen lukte het de Duitse onderhandelaar het ultimatum op te

rekken. Op 18 oktober bestormde de GSG-9 het toestel en bevrijdde alle passagiers. Drie kapers werden doodgeschoten, een vrouwelijke gijzelnemer overleefde de actie zwaargewond.

Collectieve zelfmoord

Direct na de ontknoping in Mogadishu, pleegden de RAF-terroristen Andreas Baader, Gudrun Ensslin en Jan-Carl Raspe collectief zelfmoord in hun cel in Stuttgart-Stammheim. Bij een vierde gevangene, Irmgard Möller, mislukte de zelfmoordpoging. De dag daarop belde de RAF naar persbureau DPA en deelde mee dat de ontvoerde werkgeversvoorzitter Hanns Martin Schleyer doodgeschoten was. Hij werd op 19 oktober gevonden in de kofferbak van een Audi in het Franse Mulhouse.

De tragische aaneenschakeling van gebeurtenissen in die herfst van 1977 geldt als een van de belangrijkste crises van het na-oorlogse Duitsland. Kanselier Merkel heeft eens over die tijd gezegd dat er twee belangrijke politieke lessen uit zijn getrokken die nog steeds gelden: de staat laat zich niet chanteren. En bij zulke ernstige situaties wordt de 'grote crisisstaf' bijeengeroepen, waarin ook de oppositiepartijen zijn vertegenwoordigd. Regering en oppositie dragen de beslissingen dan samen.

Landshut teruggehaald

Het vliegtuig de Landshut is sinds eind september weer op Duitse bodem. Het stond al bijna tien jaar weg te roesten in het Braziliaanse Fortaleza en dreigde te worden gesloopt. Om dat te voorkomen heeft de Duitse regering het aangekocht en het vorige maand naar Friedrichshafen aan de Bodensee laten transporteren - in de buik van een Antonov-transportvliegtuig, een enorme operatie. Daar wordt het nu, precies veertig jaar later, omgebouwd tot museumstuk. Als op 18 oktober de bevrijding van de Landshut wordt herdacht, zal het nog niet te bezichtigen zijn. Pas in 2019 denken de betrokkenen een interessant museaal concept voor het toestel klaar te kunnen hebben.

De toenmalige stewardess Gabriele von Lutzau zegt in een interview met Deutsche Welle dat ze hoopt dat het vliegtuig een documentatiecentrum tegen terreur wordt. De Landshut staat voor 'een overheid die zich niet laat chanteren door terroristen', zegt ze, en daaraan is haar veel gelegen.

Na de herfst van 1977 nam de intensiteit van de terreur snel af. Het duurde nog tot 1998 voordat de RAF bekendmaakte zichzelf te hebben opgeheven.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel:

<https://duitslandinstituut.nl/artikel/23186/13-oktober-1977-terroristen-kapen-lufthansa-toestel>